

ДОГОВОР

МЕЃУ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

РЕПУБЛИКА СЛОВАЧКА

ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА

ИНВЕСТИЦИИ

Република Македонија и Република Словачка (во понатамошниот текст „Договорни страни“),

Со желба да ја интензивираат економската соработка во меѓусебна корист на двете договорни страни,

Со намера да создадат и да одржуваат поволни услови за инвестиции од инвеститори на едната Договорна страна на територијата на другата Договорна страна, и

Свесни дека унапредувањето и реципрочната заштита на инвестициите, според овој договор, ги стимулира деловните иницијативи на ова поле,

Се договорија за следново:

ЧЛЕН 1
Дефиниции

За целите на овој договор, на следниве зборови им се доделува следното значење:

1. Под поимот „инвестиција“ се подразбира секое средство во сопственост или контролирано од инвеститорите на една Договорна страна на територијата на на другата Договорна страна во согласност со законите и регулативите на втората Договорна страна, а особено, иако не исклучиво, вклучува:

а) движен и недвижен имот и било кои други сопственички права како што се хипотека, залог или право на задршка;

б) акции, удели, должнички хартии од вредност и која било друга форма на учество во компанија или друг деловен потфат;

в) парични побарувања или било какви извршувања кои согласно договор имаат економска вредност;

г) права од интелектуална сопственост вклучувајќи авторски права, патенти, заштитни знаци, трговски имиња, индустриски дизајни, технички процеси, трговски тајни, кноњ-хоњ и гоодњилл и

д) деловни концесии што имаат економска вредност дадена со закон или во согласност со договор, вклучувајќи концесии за потрага, култивирање, вадење или експлоатирање природни ресурси.

Секоја промена на формата во која се инвестирани или реинвестирани средствата не влијае на нивниот карактер како инвестиција.

2. Под поимот „приноси” се подразбира монетарните износи остварени со инвестиции, а особено, иако не исклучиво, добивка, камата, капитална добивка, дивиденда, ексклузивно право за користење природни ресурси и провизии.

3. Под поимот „инвеститор” се подразбира секое физичко или правно лице на едната Договорна страна кое инвестира на територијата на другата Договорна страна:

а) под поимот „физичко лице” се подразбира секое физичко лице кое има државјанство на едната Договорна страна во согласност со нејзините закони; и

б) под поимот „правно лице” се подразбира секој субјект основан или формиран во согласност со нејзините закони и признаено како правно лице според нив, со постојано место на активност на територијата на една од договорните страни.

4. Под поимот „територија” се подразбира:

а) во врска со Република Македонија: копнена површина, водена површина и воздушен простор, над кои Република Македонија има суверенитет, суверени права и јурисдикција над таквите права во согласност со меѓународното право.

б) во врска со Република Словачка: копнена површина, внатрешни водени површини и воздушен простор над нив над кој има суверенитет, суверени права и јурисдикција над таквите права во согласност со меѓународното право.

5. Под поимот „слободно конвертибилна валута” се подразбира валутата што се користи за плаќања за меѓународни трансакции и се разменува на главните меѓународни берзи.
6. Под поимот „јавна цел” се подразбира како што е утврдено во согласност со националното законодавство на секоја Договорна страна.

ЧЛЕН 2

Поттикнување и заштита на инвестиции

1. Секоја Договорна страна ги унапредува и заштитува инвестициите на нејзината територија извршени од инвеститори на другата Договорна страна и дозволува такви инвестиции во согласност со нејзините закони и прописи.
2. Инвестициите од инвеститори на која било Договорна страна во секое време добиваат праведен и правичен третман и уживаат целосна заштита и безбедност на територијата на другата Договорна страна. Ниту една Договорна страна, на ниту еден начин, со неразумни или дискриминаторни мерки, не им наштетува на функционирањето, управувањето, одржувањето, употребата, уживањето или располагањето со инвестиции на нејзината територија на инвеститори на другата Договорна страна.
3. Кога една Договорна страна ќе прими инвестиција на своја територија, таа, во согласност со своите закони и регулативи, ги дава неопходните дозволи во врска со таквата инвестиција, вклучувајќи одобренія за ангажирање квалификуван менаџерски и технички персонал по свој избор, без оглед на нивната националност.

ЧЛЕН 3

Национален третман и третман на најповластена нација

1. Секоја Договорна страна, на својата територија, им дава на инвестициите и на приносите на инвеститорите на другата Договорна страна, третман што е праведен и правичен и не помалку поволен од оној кој во слични околности им го дава на инвестиции и приноси на сопствените инвеститори или на инвестиции и приноси на инвеститори на која било трета земја, кој и да е поповолен.
2. Секоја Договорна страна, на својата територија, им дава на инвеститорите на другата Договорна страна, во врска со управувањето, одржувањето, употребата, уживањето или располагањето со нивните инвестиции, третман што е праведен и

правичен и не помалку поволен од оној кој во слични околности им го дава на сопствените инвеститори или на инвеститорите на која било трета земја, кој и да е поповолен.

3. Одредбите од став 1 и став 2 од овој член не се толкуваат како обврска за едната Договорна страна да им даде на инвеститорите на другата страна, било каков третман, повластица или привилегија што може да ги даде првата Договорната страна врз основа на кој било меѓународен договор или аранжман што целосно или делумно се однесува на оданочување.
4. Одредбите за недискриминација, национален третман и третман на најповластена нација од овој договор не важат на сите фактички или идни предности доделени од која било Договорна страна врз основа на нејзино членство или здружување со царинска, економска или монетарната унија, заеднички пазар или слободна-трговска зона или врз основа на меѓународен договор или аранжман за реципроцитет на таа царинска, економска или монетарната унија, заеднички пазар или слободна-трговска зона.

ЧЛЕН 4

Надомест на загубите

1. На инвеститорите на едната Договорна страна чии инвестиции претрпуваат загуби поради војна или друг вооружен конфликт, вонредна состојба, бунт, востание, немири или други слични случаи на територијата на другата Договорна страна, втората Договорна страна им доделува третман во врска со враќање, обештетување, надомест или други форми на порамнување, што не е помалку поволен од оној што втората Договорна страна им го дава на своите инвеститори или на инвеститорите на која било трета земја, кој и да е поповолен. Плаќањата како резултат на надоместот, секогаш кога е можно, се вршат без непотребно доцнење и во слободно конвертибилна валута.
2. Одредбата од став (1) од овој член важат на инвеститори на едната Договорна страна кои, во секој од случаите од тој став, претрпеле загуби на територијата на другата Договорна страна како резултат на:
 - а) реквизиција на нивниот имот од страна на силите или органите на другата Договорна страна; или
 - б) уништување на нивниот имот од страна на силите или органите на другата Договорна страна што не е предизвикано во борба или не било потребно во таа ситуација.

ЧЛЕН 5 Експропријација

1. Инвестициите на инвеститорите на едната Договорна страна не се национализираат, експроприраат и на друг начин не се изложуваат на кои било други мерки што имаат еднакво дејство на национализација или експропријација (во понатамошниот текст „експропријација“) на територијата на другата Договорна страна освен за јавна цел и во однос на брз, соодветен и ефективен надомест. Таквиот надомест е во износ на правичната пазарна вредност на експроприраните инвестиции веднаш пред извршувањето на експропријацијата или пред претстојната експропријација да стане јавно позната, кое и да е прво, вклучува камата по важечката комерцијална стапка од датумот на експропријацијата до датумот на плаќање и може ефективно да се реализира. Надоместот се врши во слободно конвертибилна валута. Експропријацијата се врши на недискриминаторна основа во согласност со законските процедури.
2. Инвеститорите на едната Договорна страна што се погодени од експропријацијата имаат право на брзо ревидирање од судски или друг независен орган на другата Договорна страна на нивниот случај и процената на нивните инвестиции во согласност со принципите наведени во овој член.
3. Ако една Договорна страна изврши експропријација на средствата на една компанија што е основана или формирана во согласност со нејзините закони и прописи и во која инвеститорите на другата Договорна страна поседуваат акции, должнички хартии од вредност или други форми на учество, важат одредбите од овој член.

ЧЛЕН 6 Трансфери

1. Без да е во спротивност со мерките донесени од Европската заедница, секоја Договорна страна им гарантира на инвеститорите на другата Договорна страна, по исполнување на нивните финансиски обврски, слободен трансфер на:
 - а) приносите;
 - б) приходите акумулирани од продажбата или од вкупната или делумна продажба или ликвидација на инвестициите;
 - в) средства за отплата на заеми поврзани со инвестиции;

г) доходи на државјани или резиденти на другата Договорна страна кои имаат дозвола да работат во врска со инвестициите на нејзината територија;

д) почетниот капитал и дополнителните средства неопходни за одржување и развој на постојните инвестиции; и

ѓ) надоместот во согласност со членовите 4 и 5.

2. Сите трансфери во согласност со овој договор се вршат во слободно конвертибилна валута и без непотребно доцнење.

ЧЛЕН 7 **Суброгација**

1. Доколку една Договорна страна или нејзин назначен орган изврши плаќање на сопствените инвеститори согласно гаранцијата или обештетувањето дадени во врска со инвестициите на територијата на другата Договорна страна, другата Договорна страна признава:

а) пренесување, без оглед дали е во согласност со закон или законска трансакција во таа Договорна страна, на сите права или побарувања од инвеститори на првата Договорна страна или нејзиниот назначен орган и

б) дека првата Договорна страна или нејзиниот назначен орган имаат право врз основа на суброгација да ги реализираат правата и да ги извршат побарувањата на тие инвеститори.

2. Правата или побарувањата што се предмет на суброгација не ги надминуваат оригиналните права или побарувања на инвеститорот.

ЧЛЕН 8

Порамнување на инвестициски спорови меѓу Договорна страна и инвеститор на другата Договорна страна

1. Секој спор меѓу Договорна страна и инвеститор на другата Договорна страна се соопштува во писмена форма, вклучувајќи детални информации и колку што е можно повеќе се решава од страните во спорот на пријателски начин.
2. Локалните правни лекови во согласност со законите и прописите на едната Договорна страна на територијата на која е извршена инвестицијата им се даваат на располагање на инвеститори од

другата Договорна страна врз основа на третман што не е помалку поволен од оној што е даден на инвестициите на сопствените инвеститори или на инвеститори на која било трета земја, кое и да е поповолно за инвеститорите.

3. Доколку спорот не може да се реши во рок од шест (6) месеци од датумот на кој е соопштен од која било страна во спорот, тој се поднесува, по барање и по избор на инвеститорот на Договорната страна до:

а) локалниот надлежен суд на Договорна страна што е страна во спорот;

б) до Меѓународниот центар за решавање инвестициски спорови (ИЦСИД) формиран со Конвенцијата од Вашингтон од 18 март 1965 година за решавање на инвестициски спорови меѓу државите и државјаните на други држави во случај двете договорни страни да се страни на оваа конвенција, или

в) до меѓународен ад хок суд формиран во согласност со Правилата за арбитража на Комисијата на Обединетите нации за меѓународно трговско право (УНЦИТРАЛ).

4. Доколку инвеститорот засегнат од спорот реши да го поднесе случајот до еден од органите спомнати во став (3) од овој член, тој нема право да го поднесе до друг орган.

5. Арбитражната одлука е конечна и обврзувачка за страните во спорот. Секоја Договорна страна гарантира признавање и извршување на одлуката во согласност со нејзините релевантни закони и прописи.

6. Арбитражната одлука се базира на одредбите од договорот, националното право на Договорна страна на чија територија е извршена инвестицијата, вклучувајќи ги правилата поврзани со законите и прописите за конфликти и универзално прифатените принципи на меѓународното право.

ЧЛЕН 9

Решавање спорови меѓу договорните страни

1. Договорните страни се согласуваат брзо да се консултираат, по барање на која било од нив, за решавање на сите спорови во врска со овој договор или да разговараат за секое прашање поврзано со толкувањето или примената на овој договор. Договорните страни, исто така, се согласуваат брзо да се консултираат секогаш кога едната Договорна страна смета дека се потребни чекори за обезбедување

компатибилност меѓу овој договор и договорите за формирање на Европските заедници за да се обезбеди компатибилност.

2. Ако спорот не може да се реши на овој начин во рок од шест месеци, по барање на која било Договорна страна, тој се поднесува до Арбитражниот суд во согласност со одредбите на овој член.
 3. Таквиот арбитражен суд се формира за секој поединечен случај на следниот начин. Во рок од два месеца од приемот на барањето за арбитража, секоја Договорна страна назначува по еден член на судот. Тие двајца членови потоа избираат државјанин на трета земја кој, по одобрување од двете договорни страни, се назначува за претседател на судот (во понатамошниот текст „претседател“). Претседателот се назначува во рок од три месеца од датумот на назначување на другите два члена.

 4. Доколку во периодот од став 3 од овој член не се извршат потребните назначувања, секоја Договорна страна може да го повика претседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги изврши потребните назначувања. Доколку претседателот е државјанин на која било Договорна страна или на друг начин е спречен да ја извршува наведената функција, се повикува потпретседателот да ги изврши потребните назначувања. Доколку потпретседателот, исто така, е државјанин на која било Договорна страна или и тој е спречен да ја извршува наведената функција, се повикува следниот по ранг член на Меѓународниот суд на правдата кој не е државјанин на која било Договорна страна да ги изврши потребните назначувања.

 5. Арбитражниот суд донесува одлука со мнозинство гласови. Таквата одлука е обврзувачка за двете договорни страни. Секоја Договорна страна ги сноси трошоците на својот арбитер и на нејзиното застапување во арбитражните постапки; трошокот на претседателот и останатите трошоци ги снесат двете договорни страни во еднакви делови. Арбитражниот суд меѓутоа, може во својата одлука да наведе поголем дел од трошоците да сноси едната или двете договорни страни, а оваа одлука е конечна и обврзувачка за двете договорни страни.
-

ЧЛЕН 10

Примена на други правила и посебни обврски

Кога прашањето е регулирано истовремено со овој договор и со друг меѓународен договор, чии потписници се двете договорни страни, ништо во овој договор нема да ја спречи која било Договорна страна или кој било нејзин инвеститор кој има инвестиции на територијата на другата Договорна страна, да ги искористи кои било прописи што се поповолни во неговиот случај.

ЧЛЕН 11

Важење на договорот

Овој договор важи за сите инвестиции извршени од инвеститори на која било Договорна страна на територијата на другата Договорна страна, прифатени како такви во согласност со нејзините закони и прописи, без оглед дали се извршени пред или по влегувањето на овој договор во сила, но не важи за кој било спор што настанал или кое било побарување настанато од настани што се случиле или спорови што се решени пред неговото влегување во сила.

ЧЛЕН 12

Основни безбедносни интереси

Овој договор не ја спречува примената од која било Договорна страна на мерки што се неопходни за одржување јавен ред, исполнување на нејзините обврски во врска со одржување или враќање на меѓународен мир или безбедност, или заштита на сопствените основни безбедносни интереси што може да вклучуваат интереси што произлегуваат од нејзиното членство во царинска, економска или монетарна унија, во заеднички пазар или во слободна-трговска зона.

ЧЛЕН 13

Влегување во сила, траење и прекинување

1. Овој договор ќе биде предмет на одобрување во согласност со процедурите кои се бараат во двете Договорни Страни неопходни за влегување во сила на овој Договор и истиот ќе влезе во сила на деведесетиот (90) ден од денот на приемот на последното известување на Договорните Страни со кое се потврдува дека се исполнети сите неопходни услови за влегување во сила на овој Договор.
2. Овој договор останува во сила за првичен период од десет (10) години и продолжува да важи потоа за сличен период или периоди освен ако, една година пред истекот на првичниот период или кој било подоцнежен период, која било Договорна страна писмено ја извести другата Договорна страна за нејзината намера да го откаже договорот. Известувањето за откажување ќе влезе во сила една година откако истото ќе биде примено од страна на другата Договорна Страна.

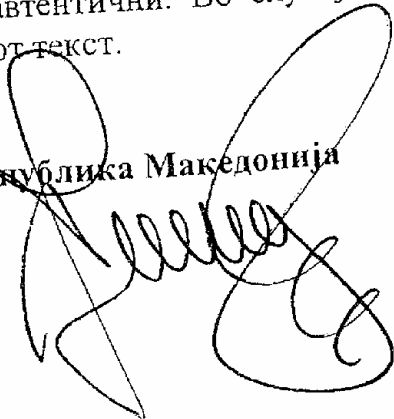
3. Во врска со инвестициите извршени пред датумот на влегување во сила на известувањето за откажување на овој Договор, одредбите од овој договор продолжуваат да важат за дополнителен период од десет (10) години.

4. Овој договор може да биде изменет со писмена согласност меѓу Договорните Страни. Секоја измена ќе влезе во сила кога секоја Договорна Страна ќе ја извести другата Договорна Страна дека ги исполнила сите услови за влегување во сила на таквата измена.

КАКО СВЕДОЦИ НА ГОРЕНАВЕДЕНОТО, долупотпишаните, соодветно овластени, го потпишаа овој договор.

Во Скопје, на 25 Јуни, 2009 година, во два оригинали, на македонски, словачки и на англиски јазик, при што сите текстови се еднакво автентични. Во случај на разлики во толкувањето, ќе преовлада англискиот текст.

За Република Македонија

За Република Словачка

